

KONU: SAYFA 225 - 243

SORU: “Peygamber ve din gönderilmese dahi insan akıllı, Allah’ı bilmekle sorumludur?” görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Eş’arîler B. Mâturîdîler C. Şâfîler D. Selefîler E. Hanbelîler

CEVAP: B

SORU: eşarinin kesb hakkında genel görüşü nedir?

CEVAP: İnsan fiilleri Allah tarafından yaratılır, kesb Edilir. Yaratıcı anlamına gelebileceği için insana fail demekten çekinir

SORU: Esarinin İnsana fail demek yerine tercih ettiği isim nedir?

CEVAP: kasib fiilleri için de kesb kavramını kullanır

SORU: Eşariye göre kesbin tanımını yapınız?

CEVAP: Kesbin hakikati bir şeyin onu kesbeden kimseden hadis bir kudretle meydana gelmesidir. İnsan için kesb olan fiilin Allah'tan başka faili ve yaratana yoktur. (على ما هو عليه) onun dışında yaratmaya Kadir olan yoktur

SORU: Eşariye göre fiilin fiil olabilmesinin şartı nasıl açıklanmaktadır ?

CEVAP: Bir fiilin gerçek manada fiili olabilmesi için ancak bunu olduğu gibi (على ما هو عليه من حقيقته) bilen birinden meydana gelmesi gerektiğini savunmaktadır , Demek oluyor ki fiil ve fail için bilgi önemlidir. Ancak bu bilgi insanınki gibi eksik bir bilgi değil her şeyin gerçeğine vakıf olan tam bir bilgi olmalıdır. İnsan fiilin bütün yönlerini bilmediği için kendi fiilinin faili ya da yaratıcısı olamaz

SORU: Eşarinin kesb teorisi için kullandığı delil türleri kaç tanedir?

CEVAP: Akli ve nakli delil

SORU: Akli delillere Bir örnek veriniz?

CEVAP: İnsanın kendi isteği dışında meydana gelmesi. Örnek: kafir küfürün doğru olmasını ister, mümin de imanın kolay olmasını ister ama her ikisi de Allah'ın dilediği şekilde gerçekleşir .

SORU: nakli delillerle ilgili ayetleri örnekleyiniz .

CEVAP: Saffat (37/96) ,fatır (35/3) ,Nahl (16/20) ,Nahl (16/17)

SORU: Eşariye göre İnsanın kesbi nasıl meydana gelmektedir ?

CEVAP: kesbi ve onun kesb olmasını sağlayan hadis kudreti ve hatta bu kudretin içerisinde var olan irade kudretini de Her defasında ve sadece tek bir fiil için geçerli olmak üzere yaratan Allah olmaktadır

SORU: Maturidiye göre fiil ve kesb nasıldır ?

CEVAP: İnsan fiilleri Allah tarafından yaratılır, Kul tarafından kesb edilir.

SORU: Maturidinin kesb noktasında Eşariden ayrıldığı Temel nokta neresidir ?

CEVAP: Maturidi İnsanın gerçek manada fail olduğunu söyler. Kullara gerçek manada fiil izafe etmek gerekir

SORU: Maturidiye göre nakli deliller kaç kısımdır?

CEVAP: 2 kısımdır. 1) fiile yönelik emir ve yasağın bulunması 2) mükafat ve cezanın öngörülmesi

SORU: Maturidinin kesb ile ilgili nakli delillerine örnek veriniz ?

CEVAP: Bu her şeyin yaratıcısıdır(Enam 6/102) O her şeye kadirdir(Enam6/17) Rabbin kullara zulmedici değildir(fussilet41 /46)

SORU: Maturidinin kesb ile ilgili görüşlerini birkaç cümle ile özetleyiniz?

CEVAP: fiillerin ortaya çıkması yani varlık sahasına Çıkması yönüyle Allah'a, tercihte bulunmak kaydıyla kullara aittir. Aslında Cebriyye dışındaki her mezhep insanın seçmek kaydıyla tercihte bulunduğunu yaratma, ortaya çıkarma noktasında ise Allaha ait olduğunu Mezhebi kaygılarla farklı metot ve delillerle ortaya koymuştur. Aslında cebir dışındaki tüm mezhepler kulun yapmış olduklarını hür iradesiyle ortaya koyduğu noktasında aynı görüşe sahiptir

SORU: Kur'anı Kerim'de insanın irade hürriyetine ve yapabilme gücüne delalet eden ayetlerden örnekler veriniz?

CEVAP: İnsan ancak çalışmasının karşılığını alabilir(Necm 53/35) kazandıkları onlara bir fayda vermemiştir(Mümin 40/82) Ey insanlar kazandıklarınızın temizlerinden ve size yerden çıkardıklarımızdan harcayın(Bakara 2/267) Asra yemin olsun ki insan ziyandadır...(Asr 103/1-3)

SORU: Kaderin sözlük anlamı nedir ?

CEVAP: gücü yetmek, planlamak, Ölçüyle yapmak... .

SORU: Kaderin tarifi nasıl yapılmıştır ?

CEVAP: Allah'ın bütün nesne ve olayları ezeli ilmi ile bilip belirlemesi diye tarif edilir

SORU: Kazanın anlamlarını yazınız ?

CEVAP: Hükmetmek, muhkem yapmak, emretmek, yerine getirmek

SORU: Kazanın tanımını yapınız ?

CEVAP: Allah'ın nesne ve olaylara ilişkin ezeli planını gerçekleştirmesi olarak tanımlanır

SORU: Eşari ve İslam filozofları kaza ve kaderi nasıl tanımlar?

CEVAP: Kazaya kader kadere kaza anlamını verirler

SORU: Kaza ve kader meselesinin tartışılması hangi dönemde başlamıştır ?

CEVAP: Sahibi arasında cereyan eden siyasi olayların akabinde Emeviler döneminde ortaya çıkmıştır. Emevi idarecilerinin ilahi takdir doktrini siyasi meşruiyet aracı olarak kullanmaya Çalışması toplumsal ve entelektüel tepkilerin doğmasına sebep olmuş konu siyasetten ilahiyata dini bir mesele halini almıştır (Hicri 2.asır)

SORU: Allah'ın kendi fiillerini onun kaza ve kaderine nispet etmek caizdir bildirme ve haber verme anlamındaki kaza ve kaderi yine Allah'a izafe etmek mümkündür. İcab ve ilzam bunu arasındaki kaza ve kadere gelince bundan emretme, zorunlu görme ne anlamı çıkıyorsa Bu Allah'a izafe edilemez. Yukarıdaki görüş hangi itikadi Mezhebe aittir ?

CEVAP: Evet Mutezile

SORU: Kadı Abdülcabbara göre Allah'ın kaza ve kaderine izafe edilen hususlar hangileridir ?

CEVAP: Hastalık, musibet, ölüm gibi şeyler

SORU: Mutezile'nin kader ve kazanın hangi hususlarına itiraz ettiğini yazınız?

CEVAP: İnsanın kötü fiillerinin kader olduğuna yani yazılmış olduğuna rıza göstermezler. Çünkü Allah'ın kötü fiilleri rızası yoktur

SORU: Eşarilere göre Allah günahları kaza ve takdir etmiş midir ?

CEVAP: evet onları yaratmak yazmak ve olacaklarını haber vermek anlamında kaza ve takdir etmiştir. Eşariye göre yaratması, yazması, ve haber vermesi anlamında her şey Allah'ın kaza ve kaderi içindedir

SORU: Allah'ın kaza ettiği iyilikler..... kavramıyla, kötülükler..... kavramıyla açıklanır? Yukarıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz

CEVAP: Hak Batıl

SORU: Maturidinin kaza tanımını yapınız ?

CEVAP: Bir şeye hükmedip karar vermek, Onun layık olduğu şeyi belirlemek ve nihayet belirlediği o şeyi açıklamak manasına gelir

SORU: Kaza kelimesi Kuran'da kaç farklı manada kullanılmıştır ?

CEVAP: 5 a) yaratmak b) hükmetmek c) bildirmek ve haber vermek d) emretmek e) bitirmek

SORU: Maturidi ve Eşarinin kaza ve kader anlayışları arasında ne gibi ortak noktalar vardır ?

CEVAP: Her ikisi de hayır ve şerrin Allah tarafından yaratıldı fakat şerrin Allah'a izafe edilemeyeceğini söyler. Yani Allah küfürü kaza eder fakat rıza gösterilmez.

SORU: Maturidiye kaza ve kadere rıza gösterilmesinin nedenleri nelerdir ?

CEVAP: 1) İnsanların yaptıkları işler kendi irade ve tercihleri çerçevesinde ve kendi faaliyetleri ile vuku bulur.

2) Allah'ın takdiri insanları işledikleri fiillere yöneltmiş, sevk etmiş Ve zorlamış değildir.

3) Kaza kader insanların aklına gelmemekte ve fiil işledikleri sırada kaza ve kaderden ötürü bir şey yaptıkları hissi duymamaktadırlar.

SORU: Allah'ın varlığı konusunda geçen "âfâkî deliller" başlığı aşağıdaki hangi tür delilleri kapsamaktadır?

- A. Dış dünyadaki varlıkların yaratılışına yönelik deliller
- B. İnsanın yaratılışına yönelik deliller
- C. Allah'ı bilmenin insan ufkuna kapalı olduğuna yönelik deliller
- D. Allah'ın zorunlu olarak bilindiğine ilişkin deliller
- E. Allah'ın sıfatlarının anlaşılamayacağına yönelik deliller

CEVAP: A

SORU: Allah'ın zatından ayrı olan "kadîm sıfatlar"ın varlığını reddederken Mutezile'nin ileri sürdüğü gerekçe aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Allah'ın insanlara benzeyeceği
- B. Evrenin kadîm olacağı
- C. Evrenin hâdis olacağı
- D. Allah'ın sıfatlarının anlaşılamayacağı
- E. Ezeli varlıkların çoğalacağı

CEVAP: E

SORU: "Allah'ın kelâmı, kelim-i nefsi ve kelâm-ı lafzî olarak ikiye ayrılır. Kelam-ı nefsi, yüce Allah'ın zatına ait ezeli kelimidir, kelâm-ı lafzî ise onun ses ve harflere dökülmüş halidir. Harfler ve sesler mahlûktur; fakat Allah'ın ezeli kelâmı mahlûk değildir." Bu görüş aşağıdaki guruplardan hangisine aittir?

- A. Selefiyye'ye
- B. Mürcie'ye
- C. Mutezile Kelamcılarına
- D. Ehl-i Sünnet Kelamcılarına
- E. Şia kelamcıları

CEVAP: D

SORU: Mâturîdîlerin "tekvin" sıfatına ilişkin görüşünü yansıtan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Tekvin, Allah'ın kudret sıfatına bağlı yaratılmış bir sıfattır
- B. Tekvin, Allah'ın diğer sıfatlarından ayrı yaratılmış bir sıfattır
- C. Tekvin, Allah'ın diğer sıfatlarından ayrı ezeli bir sıfattır
- D. Tekvin, Allah'ın kudret sıfatına bağlı yaratılmamış bir sıfattır
- E. Tekvîn, Allah'ın zâtıyla aynı olan müstakil bir sıfattır

CEVAP: C

SORU: İnsan fiillerinin meydana gelmesiyle ilgili aşağıdaki görüşlerden hangisi Ehlisünnete aittir?

- A. İnsan fiilleri, Allah tarafından yaratılır; insan tarafından kesb edilir
- B. İnsan fiilleri, yalnızca Allah tarafından yaratılır, insanın rolü yoktur
- C. İnsan fiilleri yalnızca insan tarafından yaratılır
- D. İnsan fiilleri, hem insan hem de Allah tarafından yaratılır
- E. İnsan fiilleri, Allah tarafından kesb edilir, insan tarafından yaratılır

CEVAP: A

SORU: İnsan fiillerinin meydana gelmesini gerektiren kudretin, fiilden önce insanda bulunduğunu savunan mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

A. Maturidilik B. Mutezile C. Eş'arîlik D. Selefiyye E. Mürçi

CEVAP: B

SORU: “Allah’ın, şerri yaratıp yaratmadığı” konusunda Ehlisünnet’ in görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

A. Allah şerri yaratır fakat razı olmaz
B. Allah şerri yaratmaz fakat razı olur
C. Allah şerri ne yaratır ne de razı olur
D. Allah şerri yaratır ve razı olur
E. Allah şerrin yaratılmasına engel olur

CEVAP: A

SORU: “Bir şey, iyi olduğu için Allah onu emretmiş; kötü olduğu için yasaklamıştır.” görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Mâlikiyye B. Selefiyye C. Eş'ariyye D. Şâfiyye E. Mâturîdiyye

CEVAP: E

SORU: “İlâhî fiillerde illet ve hikmet” bağliğında ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

A. Allah’ın fiillerinde şer bulunup bulunmadığı konusu
B. Allah’ın fiillerinde hastalık ve bozukluk bulunup bulunmadığı konusu
C. Allah’ın fiillerinde bir sebep ve gaye bulunup bulunmadığı konusu
D. Allah’ın fiillerinde irade bulunup bulunmadığı konusu
E. Allah’ın fiillerinde, kudret bulunup bulunmadığı konusu

CEVAP: C

SORU: Mutezile’nin Bağdad ekolü içerisinde “ashâbu’l-aslah” olarak isimlendirilen grup, hangi konularda “kulları için en faydalı olanı yaratmasının Allah’a vacip olduğunu” söylemiştir?

A. Dini ve dünyevî konularda
B. Sadece dünyevî konularda
C. Sadece dini konularda
D. Zor duruma düştüklerinde
E. İrade dışı olaylarda

CEVAP: A

SORU: Ecelin asla değişmeyeceğini belirten ayetler ile sadaka ve akraba ziyaretinin ömrü uzatacağını belirten hadisleri nasıl uzlaştırabiliriz?

- A. Allah'ın ezeli iradesiyle
- B. Allah'ın ezeli ilmiyle
- C. Allah'ın mutlak kudretiyle
- D. Allah'ın "mümît" ismiyle
- E. Allah'ın yaratmasıyla

CEVAP: B

SORU: Aşağıdakilerden hangisi Peygamberlerin gönderiliş gayelerinden biri değildir?

- A. Allah'a nasıl ibadet edileceğini öğretmek
- B. Aklın yetersiz kaldığı konuları bildirmek
- C. Faydalı ve zararlı olan şeyleri öğretmek
- D. Kendisinden sonraki halifeleri tayin etmek
- E. İnsanlar arasındaki ihtilafları halletmek

CEVAP: D

SORU: Aşağıdakilerden hangisi mucizenin özelliklerinden biri değildir?

- A. İnsanların güzellik duygusuna hitap etmesi
- B. Allah'ın fiili olması
- C. Tabiat kanunlarının üstünde ve ona aykırı olması
- D. Peygamberlik iddiasıyla birlikte meydana gelmelidir
- E. İnsanın benzerini ve dengini yapmaktan aciz kaldığı bir olay olması

CEVAP: A

SORU: İmanın hakikatinin ne olduğu konusunda Ehlisünnetin genelinin görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Sadece dilin ikrarıdır
- B. Kalbin tasdikidir
- C. Azalarla amel etmektir
- D. Kalbin marifetidir
- E. Dilin ikrarı, kalbin tasdiki ve ameldir

CEVAP: B

SORU: Kalbin marifetidir diyen kimdir?

CEVAP: Cehm

SORU: Aşağıdakilerden hangisi şirkin çeşitlerinden değildir?

A. Şirk-i Taklîd B. Şirk-i Teb'îz C. Şirk-i Nifakî D. Şirk-i Takrîb E. Şirk-i Esbâb

CEVAP: C

SORU: İman eden kimse (Mümin) açısından imanın kısımları aşağıdakilerden hangisidir?

- A. İcmâlî iman ve Tafsîlî iman
- B. Ziyâde iman ve nâkıs iman
- C. Bilgiye dayalı iman ve bilgiye dayalı olmayan iman
- D. Taklidî iman ve Tahkîkî iman
- E. Gaybe iman ve görünür olanlara iman

CEVAP: D

SORU: Aşağıdakilerden hangisi “Yalan üzerine anlaşmaları ve birleşmeleri aklen mümkün olmayan bir topluluğun naklettiği haber” anlamına gelmektedir?

- A. Mütevâtir haber B. Ahad haber C. Zorunlu haber D. Meşhur haber E. Münkatî haber

CEVAP: A

SORU: Allah’ın bilgisi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Allah bütün bilinenleri tek bir bilgi ile bilir
- B. Allah’ın bilgisi, bilinenlerin değişmesi ile kesinlikle değişmez
- C. Allah’ın bilgisi kesinlikle duyularla ve düşünerek elde edilen bir bilgi değildir
- D. Allah’ın bir şeyi bilmesi başka bir şeyi bilmesine engel olmaz
- E. Allah’ın bilgisi gerçekleşmesi zorunlu olan bir bilgi değildir

CEVAP: E

SORU: Delilleri “ortaya koydukları sonucun değeri açısından” ifade eden kavram çifti aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Aklî-naklî delil
- B. Katî-zannî delil
- C. Burhan-hatebe
- D. Cedel-makbûlât
- E. Meşhurât-vehmiyyât

CEVAP: B

SORU: Aşağıdakilerden hangisi mütekaddimûn kelimcilerinin istidlal yöntemlerinden değildir?

- A. Kıyâsü'l-gâib ale's-şâhid
- B. Sebr ve Taksim
- C. Bedîhiyyât

D. Mucize ile İstidlal

E. Sona Başlangıçla İstidlal

CEVAP: C

SORU: Aşağıdakilerden hangisi insan için ahiretin varlığını zorunlu kılan duygu ve düşüncelerden değildir?

A. İnsanda bulunan adalet duygusu ve ilahi adaletin gerçekleşeceği düşüncesi

B. İnsanda bulunan sorumluluk duygusu

C. İnsanda bulunan sonsuzluk ve ebedîlik duygusu

D. İnsanda bulunan gayesiz ve başıboş yaratılmadığı düşüncesi

E. İnsanda bulunan dünya ve mala olan düşkünlük duygusu

CEVAP: E

SORU: I. Varlık alanına çıkması yani var olması düşünölemeyen şeylere ve hükömlerevarlık denilmektedir

II. Hakikati, yokluğa mani olmayan, kendisine yokluk arız olabilmesi imkân dâhilinde olan, varlık alanına çıkması da çıkmaması da imkân dâhilinde olan varlık.....varlıktır.

III. Kendi varlığı başka bir varlığa bağılı olmayan, zatı varlığını gerektiren yokluğu asla düşünölemeyen varlıkvarlıktır.

Yukarıdaki cömlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi kavramlar getirilmelidir ?

A. Zorunlu, mümkün, muhal

B. Mümkün, zorunlu, imkânsız

C. İmkânsız, mümkün, zorunlu

D. İmkânsız, zorunlu, mümkün

E. Muhal, imkânsız, zorunlu

CEVAP: C

SORU: “Onlar sabah akşam ateşe sokulurlar. Kıyametin kopacağı gün de, Firavun ailesini azabın en çetinine sokun”(Mümin, 40/46) ayeti kelimciler tarafından neyin varlığını ispatlamak için delil olarak kullanılmıştır?

A. Cehennem

B. Kabir azabının

C. Hesaba çekilmenin

D. Amellerin tartılacağıının

E. Kıyametin ne zaman kopacağıının

CEVAP: B

SORU: I. İlk tasavvur varlıktır.

II. Varlığın tanımı imkânsızdır.

III. Varlık tasavvur edilme açısından ilkin ilki/evvelü'l-evâildir.

Yukarıda varlıkla ilgili olarak verilen hükümler, aşağıdaki kelimelerden hangisine aittir?

A. Bâkillanî B. Mâturîdî C. Âmidî D. Cüveynî E. Râzî

CEVAP: E